

Bài 11

BẠN SẼ GIẢI QUYẾT VIỆC NÀY NHƯ THẾ NÀO?

Yêu cầu cần đạt

- Biết vận dụng kiến thức đời sống, kiến thức văn học và các kỹ năng đọc, viết, nói và nghe để giải quyết một tình huống.
- Phát triển năng lực giải quyết vấn đề thông qua các bước: xác định vấn đề; đề xuất và lựa chọn giải pháp; thực hiện giải pháp; đánh giá giải pháp.
- Phát triển khả năng tư duy độc lập: biết chú ý các chứng cứ khi nhìn nhận, đánh giá sự vật, hiện tượng; biết đánh giá vấn đề, tình huống dưới những góc nhìn khác nhau.
- Quan tâm, yêu thương người khác.

Ở tuổi 12, em nhận thấy cuộc sống đặt ra rất nhiều vấn đề cần giải quyết. Chẳng hạn, em muốn lựa chọn cuốn sách phù hợp với bản thân và phương pháp đọc sách sao cho hiệu quả; em muốn tìm cách thể hiện tình cảm với ba mẹ một cách độc đáo; em quan tâm đến thế giới tự nhiên và muốn góp tiếng nói về vấn đề môi trường.

Việc vận dụng các kỹ năng đã học để giải quyết những tình huống đặt ra trong bài học này sẽ góp phần giúp em giải quyết hiệu quả những vấn đề trên.

ĐỌC

Tình huống 1

LÀM THẾ NÀO ĐỂ GIÚP CÔ BÉ RẮC RỐI LỰA CHỌN SÁCH?

Thân gửi các bạn trong Câu lạc bộ Đại sứ văn hóa đọc!

Minh bị gọi là Cô Bé Rắc Rối, năm nay mình học lớp 6, mình đang gấp một chuyện cần các bạn giúp đỡ. Mình với mẹ đang rất căng với nhau. Mẹ hay la mình là mê điện thoại, mê chơi game mà không chịu đọc sách. Minh thấy chơi game, lướt web thú vị hơn đọc sách nhiều. Chơi game rất vui, lướt web thì biết nhiều tin tức, làm quen được nhiều bạn bè, khám phá được nhiều vùng đất mới. Mình thích làm hướng dẫn viên du lịch nên

mình thấy việc lướt web sẽ giúp mình biết rất nhiều thứ. Còn mẹ thì cứ khen khen là phải đọc sách, làm nghề gì cũng phải đọc sách. Không những vậy, mẹ còn nói là phải biết cách đọc sách thì mới được.

Vậy nếu cần đọc sách thì một học sinh lớp 6 như mình nên đọc sách gì? Các truyện tranh như “Thần đồng đất Việt”, “Đô-ra-ê-mon”, “Thám tử lừng danh Cô-nan” có được không? Cho mình hỏi là làm hướng dẫn viên du lịch thì chỉ đọc các sách liên quan đến du lịch thôi có được không? Cũng có lúc mẹ cho mình tiền đi mua sách nhưng sách thì rất nhiều, có sách lai dày, mình không biết lựa chọn làm sao cho nhanh, cho phù hợp với mình? Rồi “biết cách đọc sách” là sao? Minh thấy việc mua sách và đọc sách mới là rắc rối chứ không phải mình là rắc rối. Minh hỏi nhiều như vậy các bạn đừng gọi mình là Cô Bé Rắc Rối nhé!

Mình mong các bạn giúp mình và những bạn gặp phải tình huống giống mình. Cảm ơn tất cả các bạn trong Câu lạc bộ Đại sứ văn hoá đọc!

Cô Bé Rắc Rối

(Nhóm biên soạn)

Nếu em là một thành viên của Câu lạc bộ Đại sứ văn hoá đọc thì em sẽ giúp Cô Bé Rắc Rối cũng như các bạn rơi vào tình huống tương tự giải quyết vấn đề này như thế nào?

HƯỚNG DẪN GIẢI QUYẾT TÌNH HUỐNG

Bước 1: Xác định vấn đề cần giải quyết

a. Đọc hiểu tình huống

- Cô bé trong bức thư tên gì, học lớp mấy? Thông tin về tên gọi, khối lớp giúp em hiểu gì về đối tượng cần hỗ trợ?
- Cô bé nghĩ như thế nào về chơi game, lướt web và đọc sách? Suy nghĩ của cô bé khác suy nghĩ của mẹ như thế nào?
 - Khi lớn lên cô bé thích làm gì, cô bé băn khoăn về điều gì khi nghĩ đến công việc mình sẽ làm sau này?
 - Em hiểu như thế nào là “biết cách đọc sách”?

- Theo em, Câu lạc bộ Đại sứ văn hoá đọc là như thế nào?

b. Nhận biết vấn đề trọng tâm

- Vấn đề trọng tâm của tình huống này là gì?
- Dựa trên căn cứ nào để xác định vấn đề trọng tâm?

Bước 2: Tìm kiếm và lựa chọn giải pháp

a. Thu thập thông tin, ý tưởng

- Liệt kê những hiểu biết mà em cho là cần thiết để giải quyết tình huống. Ví dụ: sách và vai trò của sách, cách chọn sách phù hợp với lứa tuổi, phương pháp đọc sách, những hiểu biết về thư viện trường,...

- Lựa chọn những cách thức phù hợp để thu thập thông tin, ý tưởng:

– Em có thường xuyên đọc sách không? Loại sách em đọc nhiều nhất là loại nào? Em gặp khó khăn gì khi đọc sách?

– Nhớ lại xem mình đã gặp những tình huống nào tương tự và mình đã giải quyết như thế nào, kết quả ra sao.

– Hỏi người phụ trách thư viện, thầy, cô giáo, bố mẹ, anh chị; đọc sách báo, truy cập Internet và tham khảo các cách giải quyết tình huống.

b. Tìm kiếm giải pháp

Một vài gợi ý:

- Viết một lá thư hoặc một bài văn trao đổi với Cô Bé Rắc Rối về tình huống cô bé gặp phải. Nhận đó bàn luận về vai trò, giá trị của sách, các phương pháp đọc sách và cách lựa chọn sách phù hợp.

• Sáng tác bài thơ, câu chuyện, sáng tác một truyện tranh về những vấn đề xoay quanh việc đọc sách của Cô Bé Rắc Rối, thực hiện một đoạn phim ngắn gửi đến Cô Bé Rắc Rối. Từ đó, gửi gắm thông điệp về sách: vai trò, giá trị của sách; phương pháp đọc sách; cách chọn sách phù hợp;...

c. Lựa chọn giải pháp

Cần cân nhắc:

- Thế mạnh của em là gì (khả năng viết, vẽ, thực hiện đoạn phim ngắn,...)?
- Nên sử dụng kiểu bài nào trong các kiểu bài mà em đã đọc để thể hiện giải pháp? Em có những hiểu biết và kỹ năng gì để có thể tạo lập các kiểu bài ấy?
- Em có các điều kiện về cơ sở vật chất và thời gian như thế nào để thực hiện?

Bước 3: Thực hiện

Lập kế hoạch thực hiện giải pháp bằng dàn ý, sơ đồ. Tiến hành thực hiện sản phẩm theo giải pháp đã lựa chọn.

Xác định vấn đề
cần giải quyết

Tìm kiếm và
lựa chọn giải pháp

Thực hiện sản phẩm
theo giải pháp

NÓI VÀ NGHE

TRÌNH BÀY GIẢI PHÁP VÀ SẢN PHẨM

Em hãy chia sẻ giải pháp giải quyết tình huống và sản phẩm với các bạn trong nhóm (lớp) và lắng nghe các ý kiến đánh giá, góp ý.

Bước 1: Chuẩn bị

- Xác định không gian trình bày (lớp học, sân trường, phòng học bộ môn, thư viện,...) và những điều kiện vật chất (máy tính, máy chiếu,...) để chuẩn bị nội dung và cách thức trình bày phù hợp.

- Xác định cụ thể thời gian quy định cho phần trình bày của mình để chuẩn bị nội dung cho phù hợp (trình bày cụ thể, chi tiết hoặc tóm tắt, khái quát).

- Tìm ý tưởng cho phần mở đầu và phần kết sao cho hấp dẫn.

Bước 2: Trình bày giải pháp và sản phẩm

- Để trình bày mạch lạc, cần dựa vào dàn ý hoặc sơ đồ về kế hoạch thực hiện giải pháp mà em đã chuẩn bị ở trên.

- Trình bày sản phẩm theo giải pháp mà em đã chuẩn bị (lá thư, bài văn trao đổi, sáng tác văn học, đoạn phim ngắn truyền thông,...).

- Khi trình bày, cần chú ý sử dụng giọng điệu, cử chỉ, nét mặt để thể hiện cảm xúc, sự tương tác với người nghe.

Bước 3: Trao đổi

Trong vai trò người nói

- Biết lựa chọn một số câu hỏi, ý kiến phản biện quan trọng để phản hồi.
- Trao đổi với người nghe với tinh thần cầu thị để hoàn thiện giải pháp và sản phẩm.

Trong vai trò người nghe

- Chú ý lắng nghe và tiếp nhận các ý tưởng với sự cân nhắc, chọn lọc.
- Đánh giá tình huống, giải pháp giải quyết tình huống và sản phẩm từ những góc nhìn khác nhau.

Trước khi nói, em cần trả lời các câu hỏi:

Việc chia sẻ giải pháp nhằm **mục đích** gì?

Người nghe có thể là ai?

Việc trả lời hai câu hỏi trên sẽ giúp em định hướng được nội dung bài nói, cách nói, tăng hiệu quả giao tiếp.